

VAD ÄR VIKTIGT I ARBETET MED UVAS?

Preliminära resultat från en teoridriven
utvärdering av kommunala verksamheter

Frida Jonsson, forskare
frida.jonsson@umu.se
090 786 95 97

UMEÅ UNIVERSITY

FORSKNINGSPROJEKT 2021-2024

SYFTE

Förklara *hur* verksamheter för unga som varken arbetar eller studerar fungerar, och *varför*.

Finansiering

Projektet (2020-01339) finansieras av Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd.

Etiskt godkännande

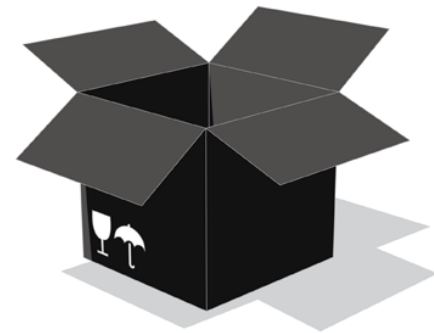
Projektet har tillåtelse att bedriva forskning i enlighet med beslut Dnr 2021-01418.

UMEÅ UNIVERSITET

Teoridriven utvärdering

- Går bortom frågan "fungerar det" till att förklara *hur* och *varför*.
- Öppna den svarta lådan för komplexa interventioner.
- Lämpar sig då man vill undersöka saker på djupet.
- Genererar detaljerad kunskap relevant för verksamhetsutveckling.
- Skapar en mycket bra utgångspunkt för efterföljande effektutvärderingar.

DELARBETEN

Metodik	Forskningsfråga	Kontext och metod	Data	Tid
Teoridriven utvärdering	Hur <i>fungerar</i> verksamheter för UVAS, och varför?	Internationell litteraturstudie	40 artiklar och rapporter	2021-2022
		Svensk fallstudie	8 kommuner 33 personal 39 deltagare	2022-2023

FALLSTUDIE – DATAINSAMLING

Omfattande datainsamling (just avslutad):

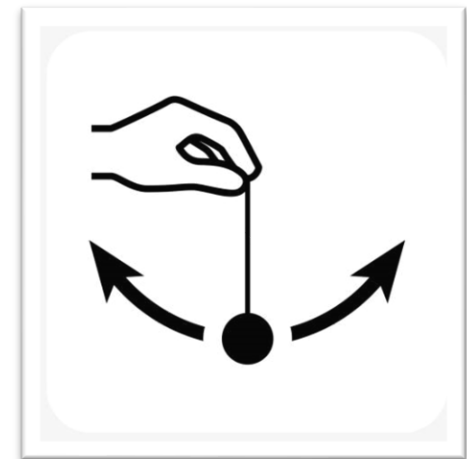
- Kommuner från norr till söder av varierande storlek 8 st
- Platsbesök och observationer i varje verksamhet 2 dagar
- Intervjuer med operativ personal 33 st
- Intervjuer med deltagare 39 st
  - Medelålder 22 år (min 17; max 32)
  - 10 kvinnor, 25 män och 4 ickebinära

FALLSTUDIE – ANALYS

Iterativ analysprocess som har pågått under datainsamlingen

- Identifiera centrala aspekter och förhållanden i data för att förfinas vår förståelse för hur verksamheterna fungerar och varför.
- Förklara hur aspekterna hänger ihop genom att:
  - konceptualisera och abstrahera
  - kombinera och pendla mellan empiri och teori

PRELIMINÄRA RESULTAT (1)

Deltagarna beskriver:

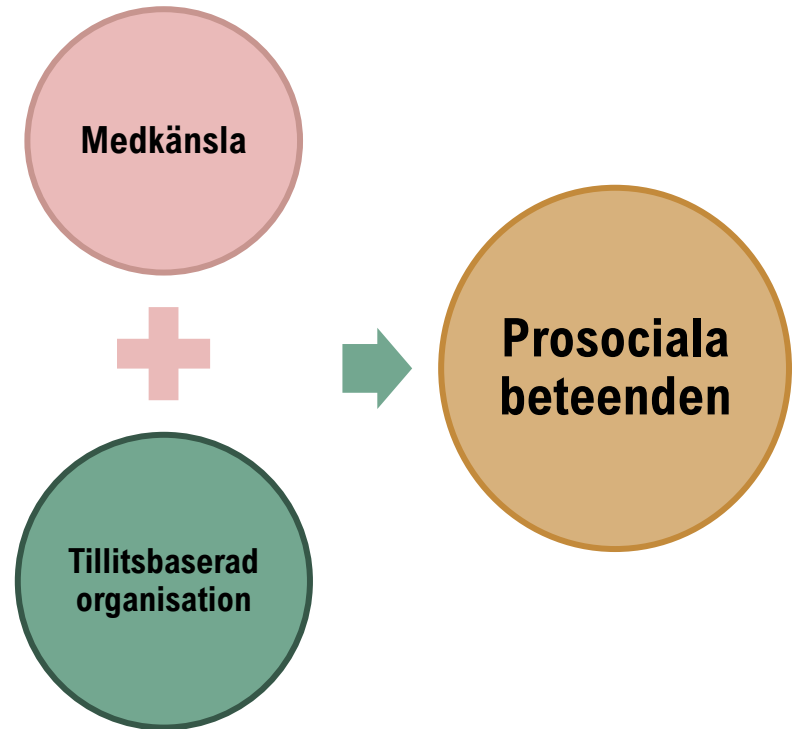
- Hur de kämpar med hälsorelaterade, sociala, och ekonomiska utmaningar.
- Har hamnat mellan stolarna då det (standardiserade) stödet inte fungerat.
- Har en vilja att förändra sin situation.
- Har behov av autonomi, kompetens och samhörighet för att kapitalisera på viljan och utvecklas genom ökad inre motivation¹.

¹ Ryan RM, Deci EL. Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. Am Psychol. 2000 Jan;55(1):68-78.

PRELIMINÄRA RESULTAT (2)

Personal beskriver:

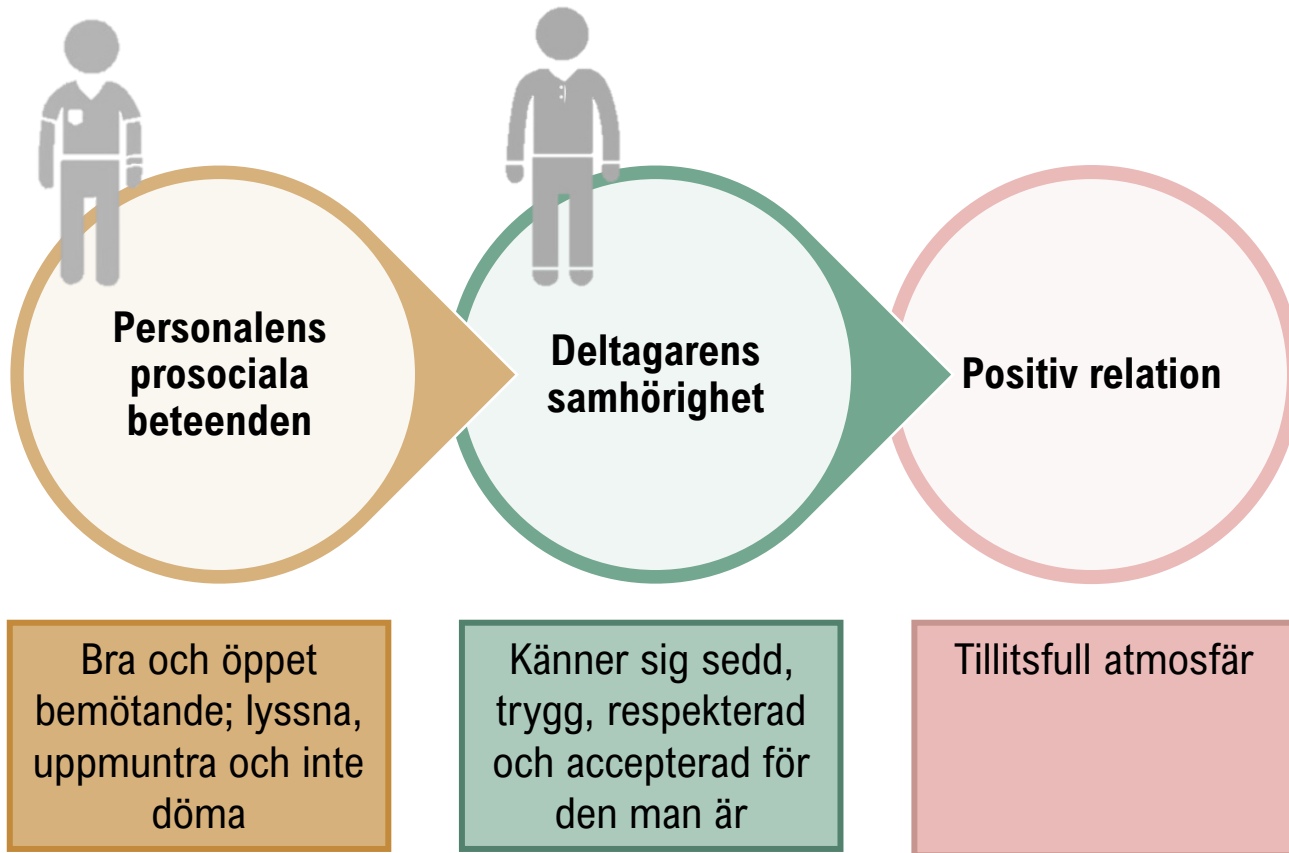
- En *medkänsla* för deltagarnas utmaningar som i kombination med...
- En *tillitsbaserad* ledning och styrning av deras verksamhet gör att de kan...
- Närma sig deltagarna genom olika *prosociala* beteenden².

² Stevens F, Taber K. The neuroscience of empathy and compassion in pro-social behavior. *Neuropsychologia*. 2021;159:107925.

PRELIMINÄRA RESULTAT (3)

PRELIMINÄRA RESULTAT (4)

Personal

Ansvarar för kartläggning, handlingsplan och uppföljningar.

Samordnar aktiviteter och insatser samt vägleder och stöttar.

Positiv relation för en tillitsfull atmosfär

Effektiv kommunikation fokus på delat beslutsfattande

Stegvis progression i linje med behov och mål

Upplever en delaktighet och ett ägandeskap som ökar autonomi.

Upplever ökad kompetens, självkänsla och självförtroende.

Deltagare

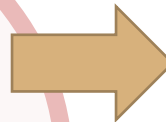
UMEÅ UNIVERSITY

PRELIMINÄRA RESULTAT (5)

Deltagare

**Stegvis
progression i
linje med
behov och
mål**

Ökat välbefinnande och inre motivation

Ökade möjligheter för *hållbar* övergång till en meningsfull sysselsättning

DET FORTSATTA ARBETE

VT 2023

- Fortsätta att förfinna och fördjupa analysen
- Göra 'member checks'

HT 2023

- Skriva svensk rapport och vetenskaplig artikel
- Datainsamling för en styrning och ledningsstudie

VT 2024

- Analys för styrning och ledningsstudie
- Skriva svensk rapport och vetenskaplig artikel

HT 2024

- Webinarium för att presentera resultat från projektet

TACK FÖR MIG! FRÅGOR?

Frida Jonsson, forskare
frida.jonsson@umu.se
090 786 95 97

UMEÅ UNIVERSITY